

יום שני ט"ז בכסלו תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - ס"ה

1. נישאת לראשון ולשני ולא היו לה בנים - מה דינה?

- א. לא תנשא אלא למי שיש לו בנים. ואם עברה ונישאה למי שאין לו בנים - תצא בלא כתובה.
- ב. נסתפקו בנישאת לשלישי ולא נולדו בנים, האם יכולים הקודמים לתבוע שתחזיר כתובתה משום שאיגלאי מילתא שהיא גרמה, או שתאמר להם כעת נחלשתי, והגמרא פושטת שיכולה לומר נחלשתי.
- ג. אם נישאת לרביעי ונולדו לה בנים, אינה יכולה לתבוע כתובתה מהשלישי - הטעם: 'הו"א' - עדיף לה לשתוק מאשר להוכיח שיכולה ללדת, ואז יאמר לה בעלה, אדעתא דהכי לא גירשתי אותך. ונמצאו בניה ממזרים. ודחה רב פפא: אם באמת הגט בטל אף אנחנו לא נשתוק. אלא - מפני שאומרים שרק אצל הרביעי הבריאה.

2. כשיש ויכוח בענין מי הגורם לעיכוב, מי הצודק?

- א. הוא אומר שאינם יולדים מחמתה והיא אומרת מחמתו, היא נאמנת כיון שרק היא יודעת אם הוא יורה כחץ.
- ב. כשרוצה להנשא לאחרת כדי להוכיח שאין העיכוב מחמתו - לרבי אמי: כל שנושא אחרת יוציא ויתן כתובה, לרבא: נושא אדם כמה נשים בתנאי שיכול לפרנסן.
- ג. הוא אומר הפלת בתוך עשר שנים ועדיין איני חייב לגרשך, והיא אומרת לא הפלתי - היא נאמנת. שאם הפילה, לא היתה מחזיקה עצמה עקרה.
- ד. הוא אומר שהפילה פעמיים והיא אומרת שהפילה שלש והוחזקה לנפלים וצריך לגרשה - היא נאמנת שלא היתה משקרת להחזיק עצמה כמפלת.

3. לתנא קמא - האיך מצווה על פריה ורביה, אבל לא האשה. מה המקור?

- א. ר' אילעא בשם רבאב"ש - 'ומלאו את הארץ וכבשוה', איש דרכו לכבש, ואין אשה דרכה לכבש. [וכבשה לשון יחיד]
- ב. רב יוסף - 'אני אל ש-ד-י.. פרה ורבה', ולא נאמר פרו ורבו.

4. אלו מאמרים נוספים הובאו מרבי אילעא משום ר' אלעזר בר' שמעון? [מלבד: דרכו של איש לכבש]

- א. כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע, כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע. ולרבי אבא: חובה להמנע - 'אל תוכח לץ פן ישנאך...'
- ב. מותר לאדם לשנות בדבר השלום, שנאמר: אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף אנה שא נא וגו'. ולר' נתן: מצוה לשנות - והראיה שה' אמר לשמואל לשנות ולומר שהולך לזבוח עגלת בקר כדי שלא יהרגו שאול.
- דבי רבי ישמעאל - גדול השלום, שאף הקדוש ברוך הוא שינה בו, ששרה אמרה 'ואדוני זקן' והקב"ה מסר לאברהם 'ואני זקנתי'.

5. לר"י בן ברוקה, מצוות 'פרו ורבו' נאמרה על שניהם - ונחלקו רבי יוחנן ור' יהושע בן לוי, האם הלכה כמותו. מנין הגמרא מוכיחה מי מהם הפוסק כמותו?

- א. כשר' אבהו אמר בשם רבי יוחנן שהלכה כרבי"ב, רבי אמי ורבי אסי החזירו פניהם, הרי שלר' יוחנן אין הלכה כרבי"ב.
- ב. ללשון אחר: רבי חייא בר אבא זה שאמר, ורבי אמי ורבי אסי החזירו פניהם. והקשו - ללשון ב' מדוע לא אמרו לו בפירוש 'לא אמר כך ר' יוחנן' ובשלמא אם היה זה ר' אבהו, משום כבוד הקיסר לא אמרו לו.
- ג. רבי יוחנן פסק לאשה שתבעה שבעלה יגרשה כיון שלא היו בנים 'יוציא ויתן כתובה', משמע שסבר שאסור לה להשאר עמו ולא מרצונה יוצאת. ונדחה: שמא יכולה להשאר עם בעלה ומ"מ מגיע לה כתובה כיון שמדובר שבאה עם טענה מוצדקת. כמו במעשה באשה שתבעה גירושין וכתובה, משום שצריכה ילדים שיעזרו לה כשתזדקק, ופסק רב אמי שזו טענה נכונה וכופים את בעלה.

6. אלו מעשים הובאו בגמרא בענין זה?

- א. יהודית אשת ר' חייא היה לה צער לידה, שינתה בגדיה שלא יכירוה ושאלה את ר' חייא, האם אשה מצווה בפריה ורביה, אמר לה: לא. הלכה ושתתה סם של עקרות וכשנדע לו אמר מי יתן שהיית יולדת לי עוד 'כרס' תאומים כמו שילדה את יהודה וחזקיה ואת פזי וטווי התאומות.
- ב. מעשה שכפו אדון לשחרר אחת שחציה שפחה חציה בת חורין. הגמרא מבארת שאין הטעם משום שמצווה בפ"ד אלא משום שנהגו בה הפקר.